

På väg mot en kommunikativ habiliteringsmiljö!

Kommunikationskarnevalen
5 juni 2012

Anna Fäldt leg. Logoped

(anna.faldt@lul.se)

Helena Tegler leg. Logoped

(helena.tegler@lul.se)

Vi kommer presentera:

- Magisteruppsats: ”Kommunikativa strategier för habiliteringspersonal i samtal med AKK.” Helena Tegler
- Medicinska gruppen
- ”Jag planerar”
- Pratkartor
- Lådan
- Logopedprojekt och utbildningar
- Lokaler

”Kommunikativa strategier för habiliteringspersonal i samtal med AKK”

- Hur ska habiliteringspersonalen få möjligheter att utvecklas?
- Föräldrar förväntar sig att vi, habiliteringspersonal, kan kommunicera med barnet.
- Vuxna personer med AKK vill ha direkt kommunikation inte genom anhörig.
- Många utbildningar riktas till föräldrar men vi är inte positiva förebilder.

För att habiliteringspersonal ska få möjlighet att utvecklas till bra samtalspartners behövs

- AKK-utbildning
- Praktisk färdighetsträning av samtal med AKK

Det är svårt att kommunicera med någon som saknar tal!

När kommunikationen blir annorlunda och långsammare sätts vår medfödda kommunikationsförmåga ur spel

Samtal mellan talande och AKK-användare påverkas

Den talande:

- Bestämmer samtalsämnet
- Ställer ja- och nejfrågor
- Avbryter
- Tillhandahåller inte kommunikationskartan
- Frågar om sådan vi redan vet
- Vi föregriper AKK-användaren- väntar inte

AKK-användaren:

- ”Blir” passiv, reparerar inte missförstånd, inför inte nya ämnen

Frågeställning

- Hur förändras sjukgymnasternas kommunikativa stil i interaktion med de AKK-användande barnen efter utbildning?
- Kan man se någon förändring av barnets kommunikation efter avslutad utbildning till sjukgymnasterna?
- Är åttastegsmodellen en fungerande modell för inläring av nya strategier?
- Vilka uppfattningar hade sjukgymnasterna om AKK-samtal efter avslutad utbildning

Deltagare i studien

- 6 sjukgymnaster som arbetar på habiliteringen
- 6 barn/ungdomar med cerebral pares som saknar talad kommunikation

Utbildningen baserades på fyra strategier:

- 1 Använda öppna frågor
- 2 Invänta och förvänta kommunikation
- 3 Listig och skapa kommunikationstillfällen
- 4 Pekprata

Habilitering och hjälpmedel

Åttastegsmodellen för inläring av ny färdighet

Ellis 1991, Kent-Walsh och McNaughton 2005

1. **Individuell bedömning**
2. Kursledarna **går verbal igenom** strategierna
3. Kursledarna **visar** strategierna

4. Deltagarna **tränar på att verbalt** presentera strategierna
5. Deltagarna tränar på strategierna med **feedback från ledarna**
6. Deltagarna **tränar i andra situationer** (hemuppgift)

7. **Individuell bedömning**
8. Generalisering av den nya kunskapen

Vad förändrades

Sjukgymnasten blev

- Mer lyhörda
- Pekpratade mer
- Skapade samtal med kartan

Barnet

- gjorde längre yttranden
- ändrade samtalsämnen
- reparerade missförstånd

Dessa resultat är framtagna med:

- KOMMUNIKATIV
- Samtalsanalys
- Enkät

Habilitering och hjälpmedel

KOMMUNIKATIV

(för referens se <http://www.dart-gbg.org/>. Instrumentet finns som bilaga i Almsenius & Karlssons uppsats från 2008)

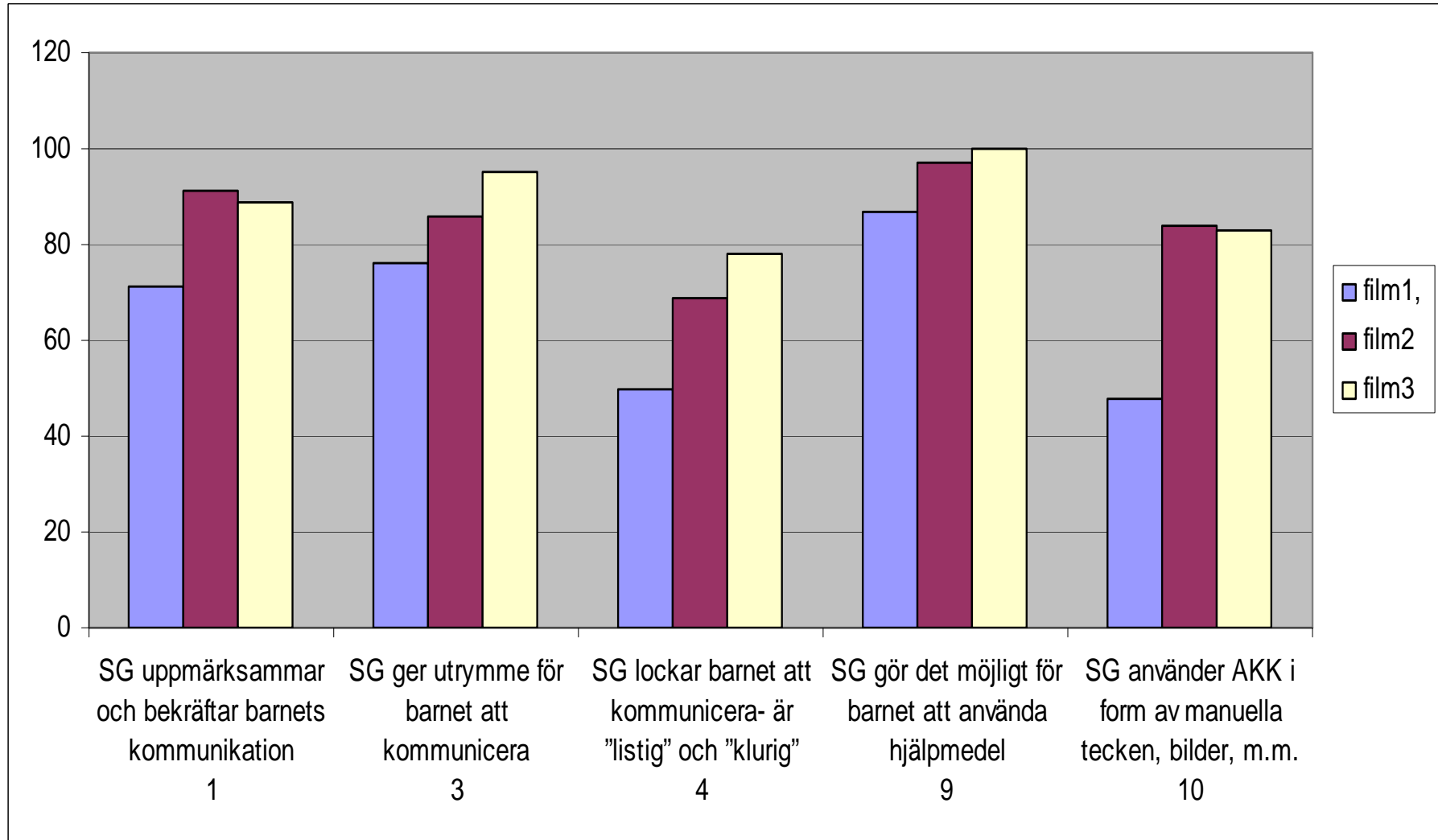
Påstående 1	Sjukgymnasten uppmärksammar och bekräftar barnets kommunikation
Påstående 2	Sjukgymnasten anpassar sin fysiska placering till barnet
Påstående 3	Sjukgymnasten ger utrymme för barnet att kommunicera
Påstående 4	Sjukgymnasten lockar barnet att kommunicera- är ”listig” och ”klurig”
Påstående 5	Sjukgymnasten imiterar barnet
Påstående 6	Sjukgymnasten förtydligar sin kommunikation
Påstående 7	Sjukgymnasten kommunicerar utifrån barnets intressefokus
Påstående 8	Sjukgymnasten utvidgar barnets kommunikation
Påstående 9	Sjukgymnasten gör det möjligt för barnet att använda hjälpmedel
Påstående 10	Sjukgymnasten använder AKK i form av manuella tecken, bilder

Resultat

KOMMUNIKATIV

signifikant skillnad uppmätt

Exempel på före utbildningen

Inte lyhörd

B: ((pekar på ”hem” i kommunikationskartan))

S: du vill åka hem (.) absolut de Pelle (.) men vi ska göra klart först

å sen när de e slut

B: ((pekar mot rosa som är verb och blåa symboler som är pronomener))

S: då får du åka hem (.) ja men nu ska vi gå å

B: u ((missnöjesmin))

S: leta efter skatten

((S stänger och plockar bort kommunikationskartan))

Exempel på efter utbildningen

Sjukgymnasten är lyhörd och reparera missförstånd

S: va fi (.) va finns hon nu

B: ((pekar på ”plats”))

S: hon e på ett plats ett ställe (.) a:

B: ((påbörjar pekning mot blåa symboler))

S: e hon me

B: ((pekar på ”mamma”))

S: hon e me mamma (.) aha

B: ((pekar på ”hemma”))

S: e hon i sta:n

S: e e hon hemma i (.) hemma hos er i huset

B: ((bläddrar till första sidan och pekar på ”nej”))

S: nehä (.) va e hon därå

B: ((bläddrar till sidan med underkategorierna och pekar på ”platser”))

S: fåfå vi titta på dom olika: (.) djur fordon platser (.) hä
ska vi se

uhum (.) va e hon därå

B: ((pekar på ”stad”))

S: e hon i stan

Habilitering och hjälpmedel

Sjukgymnasten är lyhörd och gör det möjligt för barnet att förtydliga sig

S: va säger du om att vi börjar mäta bena (.) så tar vi me oss kartan

B: ((tittar på S))

((6 sekunder))

B: ((viskar "a"))

S: Lotta ska vi ha med oss också (.) de e bra (.) eller hur

((2 sekunder))

S:((börjar stänga kartan))

S: då stänger vi ihop den här

B: ((pekar mot kartan, visar med mimik ”nej”))

S: är det nåt mer du vill säga

((avbryter ihop plockningen av kartan))

((6sekunder))

B: ((pekar på ”flicka”))

S: flicka

B: ((pekar på ”sjunga”))

Enkät

- Svårt till mycket svårt att pekprata
- Viktigt att pekprata
- Viktigt att se modeller
- Kroppskommunikation fungerar bäst under behandlingstillfället.

För den som vill läsa mer...

HOH-rapport

<http://www.lul.se/sv/Vard-halsa/Stod-vid-funktionshinder/SUF-Kunskapscentrum/Utvecklingsarbete/Rapportserien>

Medicinska gruppen

Välkommen på öronspolning/..... kl.....

Förberedelser hemma/...../...../...../.....

revaxör droppas i öra

fetvadd

Packa en extra tröja, den kan bli blöt!

Så här går det till

habilitering

vänta

sjuksköterska

läkare

toarummet

titta i örat

förkläde

vatten

rondskål

spola

blött på kinden

sus i örat

läkare

titta i örat

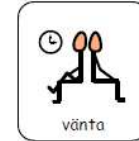

hejdå

Välkommen på dietistbesök

habilitering

vänta

dietist

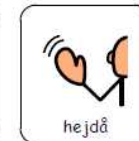
vikt

längd

prata

hejdå

Det här kan vi prata om:

Tänk igenom, och markera, vad som är viktigt!

matvanor

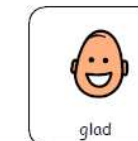
toavanor

aktivitet

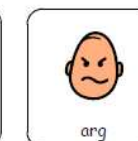
sömnvanor

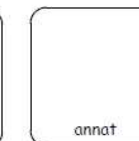
glad

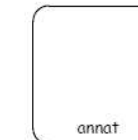
ledsen

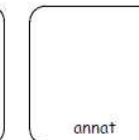
arg

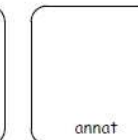
annat

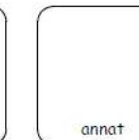
annat

annat

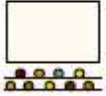

annat

annat

AKK-låda och Pratkartor

 bok	 film	 dator	 musik	 ljudbok	 tidning	 teater	 sagostund
 bibliotekarie	 reception	 café		 låna	 lämna tillbaka		
 lånekort	 utställning	 Bibliotek				 klä ut sig	 leksaker
 soffa						 appelhyllan	 bockarna Bruse
 toalett						 knapp	 brevlåda
	 skåp					 lyssna	 titta
	 sitta	 läsa	 vila	 sorglig	 bra	 dålig	 tyst

Habilitering och hjälpmedel

Pratkartor i lokalerna

Landstinget i Uppsala län

Jag planerar

Beställa materialet?

- www.lul.se/hoh/
- Kostnadsfritt
- Utarbetat av

Gunnel Wolmerud
och Eva Spångberg.

Habitering och hjälpmedel

Utbildningar kurskatalog www.lul.se/hoh/

Logopedprojekt

1. Logopedstudenter:

- Ny magisteruppsats, klar december 2012. Utvärdering av kommunikationsutbildning till boendepersonal. Kommer läggas ut på www.diva-portal.org.
- Kommunikativ miljö på sjukhuset, biblioteket etc.

2. Andra magisteruppsatser:

- ”PECS som samtalsstöd vid autism” av Lena Nilsson (www.diva-portal.org)

Logopedprojekt

4. Fristående kurs i kommunikation och AKK för personal inom habilitering och rehabilitering?
5. Samarbetsprojekt mellan barnhälsovården och habiliteringen